

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 45C/10/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7222202225
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Mikulová LL.M.
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2022:7222202225.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II, sudkyňou JUDr. Zuzanou Mikulovou, LL.M., v spore žalobcu: Q. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. E. XX, XXX XX T., zast. prof. JUDr. Ján Kľučka, CSc., IČO: 42109213, so sídlom Ku Potoku 4, 040 01 Košice, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR, IČO: 00151866, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava, o zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 2.500,- Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.
- III. Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % proti žalovanému.

odôvodnenie:

1. Dňa 04.03.2022 bola súdu doručená žaloba žalobcu, ktorou uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 5.000,- Eur za porušenie práva Európskej únie Slovenskou republikou, a to konkrétne povoleného limitu pracovnej doby stanoveného v článku 6 písm. b) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „Smernica“). Žalobca totiž ako príslušník Hasičského a záchranného zboru SR má opakovane nariadený výkon práce v 16,5 hodinových zmenách, po ktorých nasleduje 7,5 hodinová pohotovosť, po ktorej 24 - hodinovej zmene nasledujú 2 dni voľna, pričom takto dochádza k pravidelnému prekročovaniu 48 hodín za obdobie 7 dní. Takéto rozvrhnutie pracovných zmien podľa vnútroštátneho práva je rozporné s úpravou maximálneho pracovného času garantovaného článkom 6 písm. b) Smernice, v zmysle ktorého členské štáty majú povinnosť prijať opatrenia na zabezpečenie toho, aby v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov priemerný pracovný čas u každého pracovníka vrátane nadčasov v období 7 dní neprekročil 48 hodín. Žalobca poukázal na to, že zákon č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbere (ďalej len „ZoHZZ“), ktorým sa spravujú pomery hasičov, uvádza v Prílohe č. 4 k zákonu, že do jeho znenia bola prebratá Smernica, no v skutočnosti tomu tak nie je a služobná pohotovosť nariadená žalobcovi nie je súčasťou služobného času. V tomto smere sa ZoHZZ, ako právna úprava *lex specialis*, odlišuje od ustanovenia § 96 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZP“), ktorý zohľadňuje Smernicu a na ňu nadväzujúcu judikatúru Súdneho dvora EÚ (ďalej len „SDEÚ“), no v zmysle § 193 ZP sa Zákonník práce na právnu kvalifikáciu pohotovosti príslušníkov Hasičského a záchranného zboru nevzťahuje. Žalobca má zato, že nedostatkom ZoHZZ je aj neprebratie ustanovenia článku 6 písm. b) Smernice, ktorý stanovuje maximálny týždenný pracovný čas, ako aj fakt, že ZoHZZ nepovažuje služobnú pohotovosť za súčasť týždenného pracovného času. Takáto úprava nie je v súlade s článkom 2 ako ani článkom 6 písm. b) Smernice, čo zakladá zodpovednosť Slovenskej republiky a jej povinnosť náhrady škody takto postihnutým jednotlivcom v rámci a prostredníctvom súdnych konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Takto sa na území Slovenskej republiky nezaručuje plná účinnosť úniového práva, čo je napokon v rozpore s článkom 4 Konsolidovaného znenia Zmluvy o Európskej únii z roku 1992.

Žalobca k žalobe pripojil aj listiny preukazujúce jeho dochádzku za obdobie od 6/2017 do 5/2020, resp. dňa 08.04.2022 doložil aj prehľad dochádzky za obdobie od 01/2021 do 2/2022 na preukázanie prekročenia 48 - hodinového pracovného času pripadajúceho na 7 dní ako je to stanovené v článku 6 písm. b) Smernice. Takto má žalobca zato, že mu vznikla ujma vo forme straty možnosti odpočinku, za čo žiadal priznať náhradu nemajetkovej ujmy v sume 5.000,- Eur. V žalobe poukázal na rozhodnutia SDEÚ vo veciach C - 429/09 G. Fuß, C - 437/05 J. Vorel, C - 397/01 Pfeiffer, z ktorých vyplýva, že článok 6 písm. b) Smernice bude mať priamy účinok priznávajúci právo jednotlivcom, ktoré budú môcť uplatniť pred vnútroštátnymi súdmi. Na strane druhej však pokiaľ pôjde o uplatnenie práva na náhradu škody, ako aj spôsob jej výpočtu, bude na vnútroštátnom práve každého členského štátu, aby za súčasného rešpektovania zásady rovnocennosti a efektivity určilo odpovede na tieto otázky, nakoľko Smernica už ďalší návod v tomto smere nedáva. Podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnych právnych normách nesmú byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada rovnocennosti) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému zaťažaniu jednotlivcov pri získaní tejto náhrady pred vnútroštátnymi súdmi (zásada efektivity). Úlohou vnútroštátneho súdu v tomto procese bude tiež posúdiť, či cieľom porušenej právnej normy EÚ bolo priznať jednotlivcom práva, či porušenie tejto normy bolo dostatočne závažné a či medzi takýmto porušením a následnou škodou spôsobenou jednotlivcovi existuje príčinná súvislosť, ako to bolo uvedené aj v bode 47 rozhodnutia SDEÚ C - 429/09 G. Fuß.

2. Žalobca tvrdí, že v danom prípade boli splnené podmienky založenia zodpovednosti Slovenskej republiky zastúpenej Ministerstvom vnútra SR za porušenie jeho práva vyplývajúceho z článku 6 písm. b) Smernice, čo opiera predovšetkým o rozhodnutie SDEÚ C - 429/09 G. Fuß. Podľa záverov SDEÚ v predmetnej veci sa ustanovenia Smernice vzťahujú aj na postavenie hasičov zamestnaných vo verejnom sektore, a pokiaľ takýto hasič odpracoval týždenný pracovný čas presahujúci limit stanovený článkom 6 písm. b) Smernice, môže sa domáhať vyodenia zodpovednosti orgánov dotknutého členského štátu a priznania nároku na náhradu škody, nakoľko článok 6 písm. b) Smernice má priamy účinok priznávajúci právo jednotlivcom, ktoré môžu takto uplatniť pred vnútroštátnymi súdmi. Tu sa potom uplatnia usmernenia SDEÚ, v zmysle ktorých: 1.) tu musí existovať úniové právo, pričom bolo potvrdené, že článok 6 písm. b) Smernice predstavuje dôležité pravidlo sociálneho práva EÚ, ktoré nemožno podrobiť akejkoľvek podmienke, príp. obmedzeniu, a ktoré jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu priamo domáhať na vnútroštátnom súde. 2.) porušenie úniového práva musí byť dostatočne závažné. V tejto súvislosti žalobca opäť poukázal na závery z rozhodnutia C - 429/09 G. Fuß, kde SDEÚ konštatoval, že nedodržanie požiadaviek uvedených v článku 6 písm. b) Smernice bolo zjavným porušením práva EÚ. 3.) existencia príčinnej súvislosti, pričom je na vnútroštátnom súde, aby overil, či existuje príčinná súvislosť medzi porušením úniového práva a škodou, ktorá jednotlivcovi vznikla v dôsledku straty času na odpočinok, na ktorý by ináč mal nárok pri plnom rešpektovaní zásady zakotvenej v článku 6 písm. b) Smernice.

Žalobca v žalobe tiež poukázal na to, že v slovenskom právnom poriadku absentuje osobitná úprava týkajúca sa konania o náhradu škody spôsobenej porušením úniového práva, ako aj spôsobu výpočtu takto vzniknutej škody u jednotlivca. Žalobca sa domnieva, že táto škoda má nemajetkovú povahu a v danej situácii sa môžu použiť pravidlá zakotvené v ustanoveniach § 11 - 13 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), nakoľko predmetné ustanovenia upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie k náhrade škody žalobcu v dôsledku porušenia jeho úniového práva. Tu žalobca zdôraznil, že podmienky uplatnenia vnútroštátnej zodpovednosti spôsobenej zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa OZ sú v zásade identické s tými, ktoré sú obsiahnuté v režime úniovej zodpovednosti, nakoľko sa tu tiež predpokladá existencia zásahu spôsobilého prívodiť nemajetkovú ujmu, tiež musí ísť o zásah neoprávnený, teda v rozpore s objektívnym právom a napokon, že musí existovať príčinná súvislosť medzi uvedenými podmienkami. Žalobca má za to, že tieto podmienky boli naplnené a vznikol mu nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vyčíslený v žalobe v sume 5.000,- Eur.

3. Súd dňa 19.04.2022 doručil žalovanému žalobu s prílohami, aby sa v zmysle § 167 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) vyjadril k žalobe.

4. Dňa 30.04.2022 bolo súdu doručené vyjadrenie žalovaného, v ktorom v prvom rade poukázal na vymedzenie pôsobnosti Smernice zakotvenej v článku 2 Smernice 89/391/EHS, kde v odseku 1 sa nachádza pozitívne a v odseku 2 negatívne vymedzenie pôsobnosti Smernice. Podľa odseku 2 sa Smernica nebude uplatňovať na určité osobitné činnosti služieb civilnej obrany, pričom vzhľadom na

charakter činností vykonávaných príslušníkmi Hasičského a záchranného zboru a s tým spojený rozvrh ich služobného času má žalovaný za to, že Smernica sa na hasičov nevzťahuje v plnom rozsahu, a preto ani nemohlo dôjsť k porušeniu ich práv v zmysle dotknutej Smernice. Podľa názoru žalovaného štátnu službu príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, vykonávajúcu zásahovú činnosť, ktorá je špecifická nerovnomerným rozvrhnutím služobného času, možno jednoznačne subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti Smernice podľa článku 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS. Poukázal na rad ustanovení ZoHZZ, zákona č. 129/2002 Z.z. o integrovanom záchrannom systéme, zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva, z ktorých má vyplývať, že Hasičský a záchranný zbor, resp. jeho príslušníci, vykonávajúci zásahovú činnosť, plnia okrem úloh na úseku ochrany pred požiarmi aj úlohy na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, čo bude patriť v plnej miere do pôsobnosti vnútroštátnej právnej úpravy.

Žalovaný vo vyjadrení namietol svoju pasívnu vecnú legitimáciu s poukazom na to, že v prípade netransponovania smernice alebo pre nesprávnu transpozíciu smernice môže žalobu podať Európska komisia priamo na SDEÚ alebo fyzická, príp. právnická osoba, ktorá bola priamo dotknutá, resp. u ktorej došlo k porušeniu/poškodeniu jej práv, a to priamo na vnútroštátny súd členského štátu EÚ. Žalovaný súčasne vytkol žalobcovi, že mal na túto skutočnosť upozorniť svojho zamestnávateľa a žiadať o nápravu v zmysle § 69 ods. 4 ZoHZZ, no nielenže tak neučinil, bola mu za to dokonca poskytnutá odmena, resp. náhradné voľno za vykonávanú pohotovosť. V súvislosti s tvrdením žalobcu o nesprávnosti prebratia Smernice do ustanovení ZoHZZ uviedol, že tak ustanovenie článku 2 ods. 1 Smernice ako aj článok 6 Smernice boli riadne prebraté. V súvislosti s článkom 2 ods. 1 Smernice uviedol, že toto ustanovenie upravujúce pojem „pracovný čas“ bolo transponované do štvrtej hlavy ZoHZZ, a to do § 85 a nasl. ZoHZZ, kde môžeme nájsť definíciu služobného času príslušníka Hasičského a záchranného zboru, z ktorého vyplýva, že okrem štátnej služby vykonávanej v riadnom služobnom čase sa za výkon štátnej služby považuje aj služobná pohotovosť v štátnej službe vykonávaná v mieste výkonu štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v rámci riadneho rozvrhnutia služobného času podľa § 91 ZoHZZ a štátna služba nadčas podľa § 92 ZoHZZ. Je tu však rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe. Pri nariadenej služobnej pohotovosti v štátnej službe podľa § 92 ods. 1 písm. a) ZoHZZ ide o pohotovosť v mieste vykonávania štátnej služby, ale mimo rozvrhnutia služobného času, čo je vyjadrené aj vo výške peňažnej náhrady za tento čas. Žalovaný tiež dodal, že explicitnejšie rozlíšenie jednotlivých častí služobného času je upravené aj v Kolektívnej zmluve príslušníkov Hasičského a záchranného zboru pre rok 2016, kde podľa článku 8 ods. 3 sa za štátnu službu považuje tiež práca nadčas, t.j. štátna služba vykonávaná nad rámec určeného služobného času na príkaz nadriadeného alebo s jeho súhlasom. V súvislosti s článkom 6 Smernice žalovaný uviedol, že Smernica umožňuje aj výnimky zo stanoveného limitu pri splnení určitých podmienok, resp. umožňuje stanoviť aj dlhšie referenčné obdobie než 7 dní. ZoHZZ upravuje limity dĺžky služobného času tak, že pri rovnomernom služobnom čase je služobný čas príslušníka 40 hodín týždenne, pričom podľa § 91 ods. 3 ZoHZZ možno hasičovi prikázať v kalendárnom roku službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín, čo je v priemere 5,7 hodín týždenne. Služobný čas hasičov však v zmysle § 86 ods. 1 ZoHZZ môže byť rozvrhnutý aj nerovnomerne s tým, že dĺžka riadneho služobného času v takomto prípade v jednotlivých služobných dňoch nesmie byť vyššia než 18 hodín. Je preto pravdou, že vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálny týždenný služobný čas uvedený konkrétnym počtom hodín, no ZoHZZ a kolektívna zmluva dostatočným spôsobom špecifikujú počty hodín služobného času hasičov.

Podľa žalovaného žalobca v konaní neosvedčil vznik nároku na náhradu škody, o to viac, že za vykonávanie nariadenej služobnej pohotovosti bol riadne odmeňovaný, resp. mu bol vymedzený aj priestor na odpočinok, keďže zamestnávateľ riadne vytvára podmienky na oddych. Počas pohotovosti sú príslušníci Hasičského a záchranného zboru fyzicky prítomní v mieste výkonu štátnej služby, ale tento čas je určený na oddych a odpočinok. Až v prípade prerušenia pohotovosti v prípade nutného zásahu, bude sa aplikovať § 91 ods. 1 ZoHZZ a vznikne hasičovi nárok na nadčas. Čo sa týka charakteru služobnej pohotovosti, preto podľa žalovaného nemožno služobnú pohotovosť započítavať do odpracovaného služobného času. Tvrdenie žalobcu, že na úkor blízkych musí tráviť čas v práci, považuje žalovaný za špekulatívne. Zdôrazňuje, že žalobca pri vzniku služobného pomeru akceptoval všetky podmienky, ktoré sa vzťahujú na výkon štátnej služby príslušníka Hasičského a záchranného zboru a hasič bol s plánovaným rozvrhom služobného času riadne oboznámený.

K argumentácii žalobcu ohľadom odkazu na rozhodnutie SDEÚ vo veci Günter Fuß žalovaný uviedol, že sa jednalo o prípad mestského hasiča, ktorého výkon služby sa odlišuje od príslušníka Hasičského a záchranného zboru, ktorého zriaďovateľom je štát, pričom príslušníci využívajú rozsiahle výhody a osobitný systém zabezpečenia. Žalovaný dodal, že nie všetky hodiny odpracovanej pohotovosti sú

hodinami nad maximálny limit pracovného času a je tiež potrebné v danej veci zohľadniť nerovnomerné rozvrhnutie služobného času v referenčnom období 6 mesiacov. Žalovaný zároveň vzniesol námietku premlčania, nakoľko má zato, že žalovaný si mohol uplatniť nárok na náhradu nemajetkovej ujmy najviac 2 roky spätne, no žalovaný žiada túto náhradu za obdobie od marca 2018 do marca 2021.

Dodal tiež, že pokiaľ by sa súd nestotožnil s právnym názorom vyjadreným vo vyjadrení, vo svetle doterajšej rozhodovacej činnosti súdov v obdobných veciach je výška náhrady, ktorú žalobca požaduje, zjavne neprimeraná. Žalovaný súčasne vzniesol námietku miestnej príslušnosti, keďže skutočnosť, ktorá zakladá uplatnené právo, t.j. nesprávna transpozícia smernice, patrí do pôsobnosti Ministerstva vnútra SR, a preto by o veci mal rozhodnúť Okresný súd Bratislava I. Žalovaný napokon navrhol konanie zastaviť, alternatívne žalobu zamietnuť a priznať nárok na náhradu trov konania.

5. Dňa 17.05.2022 súd doručil žalobcovi na vyjadrenie podanie žalovaného. Žalobca sa vyjadril podaním doručeným súdu dňa 23.08.2022, v ktorom uviedol, že si žalobou uplatnil nárok na náhradu za ujmu, ktorá mu vznikla porušením jeho únieového práva na 48 hodinový týždenný pracovný čas, pričom v obvode Okresného súdu Košice II nastala skutočnosť podstatná pre uplatnenie práva. Preto zdôraznil, že nepožaduje náhradu škody v dôsledku nesprávnej transpozície smernice, pretože táto iba vytvorila stav v dôsledku ktorého došlo k porušeniu jeho práva v zmysle čl.6 písm. b) Smernice.

Žalobca ďalej uviedol, že v zmysle ustálenej judikatúry SDEÚ nie je možné súhlasiť s tvrdením žalovaného, že sa Smernica 2003/88/ES nevzťahuje na protipožiarné služby a služby civilnej obrany vykonávané Hasičským a záchranným zborom. Výnimka uvedená v článku 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS bola prijatá len za účelom zabezpečenia riadneho fungovania služieb nevyhnutných na ochranu verejnej bezpečnosti, zdravia a poriadku, ak nastane osobitne vážna situácia, napr. katastrofa, keď nebude možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové záchranné tímy. Aj v rozhodnutí C - 518/15 R. Matzaka bolo vyslovené, že Smernica sa má uplatniť aj na činnosti hasičského zboru. Tieto závery potvrdzuje aj Smernica, ktorá v článku 17 ods. 3 bod iii) výslovne uvádza aj protipožiarné služby a služby civilnej ochrany. Žalobca dodal, že takáto úprava by nemala žiaden zmysel, ak by bola takáto činnosť ako celok vylúčená zo Smernice 89/391/EHS, nakoľko by sa na ňu nevzťahovala ani Smernica 2003/88/ES. V súvislosti s transpozíciou príslušných ustanovení Smernice uviedol, že z predložených listinných dôkazov jednoznačne vyplýva, že súčet služobného času žalobcu v dôsledku výkonu štátnej služby a nariadených služobných pohotovostí prekračuje 48 hodinový týždenný pracovný čas, čo v konečnom dôsledku nespochybnil ani žalovaný. Takto napriek tvrdeniam žalovaného o správnej transpozícií Smernice je praktickým dôsledkom aplikácie ustanovení ZoHZZ to, že negarantuje maximálny týždenný pracovný čas v rozsahu 48 hodín pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru.

Žalobca tiež zdôraznil, že žiadne ustanovenie ZoHZZ nestanovuje, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby je považovaná za súčasť ich týždenného služobného času, nakoľko len „bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby“ a začína až po skončení výkonu štátnej služby v služobnom čase. Nariadená služobná pohotovosť nie je považovaná za výkon štátnej služby, nakoľko len odráža stav pripravenosti hasiča na prípadné vykonanie štátnej služby v prípade, ak k nej bude povoláný. Smernica však nepozná žiadnu „prechodnú“ kategóriu medzi pracovným časom a časom odpočinku tak ako ZoHZZ vo forme služobnej pohotovosti hasiča na pracovisku. Žalobca poukázal opäť na rozhodovacie činnosť SDEÚ, v zmysle ktorej sa pracovná pohotovosť na pracovisku považuje za pracovný čas, pretože zamestnanec je k dispozícii zamestnávateľovi a pracovnú pohotovosť nemožno považovať za čas odpočinku. Pravidelné prekračovanie maximálnej týždennej služobnej doby hasičov pre to, že ich pohotovosť nebola považovaná za súčasť služobnej doby, hoci tak malo v zmysle únieového práva byť, zakladá porušenie článku 6 písm. b) Smernice a zakladá zodpovednosť štátu za náhradu takto spôsobenej škody. Štát bude vždy zodpovedný za takéto porušenie, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa porušenia dopustil.

Žalobca v reakcii na tvrdenia žalovaného zdôraznil, že záväzok garantovať priemerný 48 hodinový týždenný pracovný čas bude existovať aj vo vzťahu k referenčnému obdobiu, nakoľko ani Smernica nespája s určením referenčných období pre štáty možnosť nerešpektovať záväzok vyplývajúci z článku 6 písm. b) Smernice. Žalobca má zato, že bola nesprávne transponovaná Smernica, nakoľko za súčasť služobnej doby hasičov sa v zmysle právnej úpravy ZoHZZ nepovažuje ich pracovná pohotovosť na pracovisku, čo je v zjavnom rozpore s článkom 2 ods.1 a 2 Smernice. Takto dochádza k vzniku škody, a to na súkromnom a rodinnom živote hasičov nútených vykonávať službu nad priemerný týždenný pracovný čas stanovený Smernicou, pričom k odstráneniu tohto stavu by bola potrebná legislatívna zmena ZoHZZ a nie rôzne individuálne kroky hasiča voči svojmu zamestnávateľovi. Dlhodobé nerešpektovanie maximálneho týždenného pracovného času podľa Smernice sa môže prejaviť v rámci osobnostnej sféry fyzických osôb predovšetkým vo vzťahu k ochrane ich práva na zdravie (na jeho úroveň a kvalitu) a tiež

na ich celkovú fyzickú a/alebo morálnu integritu. Preto odpočinok pracovníka by mal byť dostatočne dlhý a nepretržitý, aby sa zabezpečilo, že v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobia úraz ani sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a že si ani krátkodobo ani dlhodobo nepoškodia zdravie (článok 2 bod 9 Smernice). Pokiaľ je hasič z dôvodu pracovnej pohotovosti nútený stráviť čas na pracovisku nad 48 hodinový týždenný pracovný čas, nemôže predsa voľne disponovať svojím časom, venovať sa sebe, rodine, oddychovať, regenerovať svoje sily, atď., a preto nemôže využívať tento čas pre seba a reálne naplňať právo na odpočinok, zotavenie a nutnú regeneráciu.

6. Dňa 30.05.2022 súd doručil žalovanému vyjadrenie žalobcu, ku ktorému sa vyjadril podaním doručeným súdu dňa 11.06.2022, v ktorom uviedol, že trvá na svojom predchádzajúcom vyjadrení a má za to, že Smernica sa nebude vzťahovať na činnosť príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, resp. že ustanovenia Smernice boli riadne transponované do právneho poriadku SR. Žalovaný opätovne vzniesol námietku pasívnej vecnej legitímácie a žiadal súd, aby konanie zastavil, resp. žalobu zamietol a priznal žalovanému plnú náhradu trov konania.

7. Súd následne nariadil na deň 08.11.2022 pojednávanie, na ktoré predvolal strany sporu.

8. V konaní bolo nesporné, že žalobca je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru, pričom z predložených výpisov z dochádzky žalobcu bolo zistené, že žalobca v roku 2017 od júna do októbra odpracoval mesačne 31,30 hodín, 49,00 hodín, 68,00 hodín, 35,00 hodín, 7,00 hodín pracovnej pohotovosti s tým, že od októbra 2017 do januára 2018 bol žalobca dlhodobo PN. V roku 2018 od februára do decembra odpracoval mesačne 35,00 hodín, 56,00 hodín, 63,00 hodín, 49,00 hodín, 43,26 hodín, 42,00 hodín, 63,07 hodín, 49,00 hodín, 42,00 hodín, 56,36 hodín a 35,00 hodín pracovnej pohotovosti. Od januára 2019 do decembra 2019 odpracoval žalobca mesačne 35,00 hodín, 49,08 hodín, 56,00 hodín, 63,00 hodín, 63,00 hodín, 70,00 hodín, 28,10 hodín, 77,00 hodín, 56,00 hodín, 42,00 hodín, 49,00 hodín a 42,05 hodín pracovnej pohotovosti. V období od januára 2020 do mája 2020 odpracoval žalobca mesačne 63,00 hodín, 49,00 hodín, 56,00 hodín, 49,00 hodín a 56,00 hodín pracovnej pohotovosti. V období od januára 2021 do decembra 2021 žalobca odpracoval mesačne 35,00 hodín, 21,00 hodín, 56,00 hodín, 49,00 hodín, 63,00 hodín, 56,00 hodín, 42,00 hodín, 42,00 hodín, 35,00 hodín, 63,00 hodín, 49,00 hodín a 42,00 hodín pracovnej pohotovosti. Napokon v období od januára 2022 do februára 2022 odpracoval mesačne 56,00 hodín a 56,00 hodín pracovnej pohotovosti. Súd dodáva, že počet odpracovaných hodín, čo sa týka služobného času a rozsah služobnej pohotovosti u žalobcu, nebol medzi stranami sporný.

9. Po prevedení dokazovania súd právne uzatvára:

10. Podľa čl. 7 ods. 2 druhá a tretia veta Ústavy Slovenskej republiky, právne záväzné akty Európskych spoločenských a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods.5.

11. Minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času ustanovuje Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času.

12. Podľa článku 1 bod 2 Smernice, táto smernica sa vzťahuje na: a) minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas a b) určité aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce.

13. Podľa článku 1 bod 3 Smernice, táto sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle čl. 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice.

14. Podľa článku 2 bod 1 Smernice, „pracovný čas“ je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo praxou.

15. Podľa článku 6 písm. b) Smernice, členské štáty prijmu opatrenia na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov, priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmych dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

16. Podľa článku 16 písm. b) Smernice, členské štáty môžu ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace.

17. Podľa § 85 ods. 1 ZoHZZ, služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu.

18. Podľa § 85 ods. 2 ZoHZZ, služobný čas príslušník je 40 hodín týždenne. Skrátene týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.

19. Podľa § 86 ods. 1 a 2 ZoHZZ, služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby aj na ňu bezprostredne nadväzujúcej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

20. Podľa § 91 ods. 1 ZoHZZ, štátnou službou nadčas je štátna služba vykonávaná nad rámec určeného služobného času.

21. Podľa § 91 ods. 3 ZoHZZ, v kalendárnom roku možno príslušníkovi prikázať štátnu službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín.

22. Podľa § 92 ods. 1 ZoHZZ, služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

23. Podľa § 97 ods. 1 písm. h) ZoHZZ, ako vykonávanie štátnej služby sa posudzuje čas náhradného voľna za štátnu službu nadčas a náhradného voľna za štátnu službu vo sviatok.

24. Podľa § 103 ods. 5 ZoHZZ, príslušníkovi v rozsahu a za podmienok ustanovených týmto zákonom, okrem služobného príjmu patrí peňažná náhrada za služobnú pohotovosť v štátnej službe a za pohotovosť pri zabezpečovaní opatrení pre obdobie brannej pohotovosti štátu.

25. Podľa § 122 ods. 1 až 3 ZoHZZ, ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 1 určená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, a 30 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja. Ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 2 nariadená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada a) 50% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania jeho štátnej služby, a 100% z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja, b) 15% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste jeho pobytu, alebo na inom dohodnutom mieste, a 25% z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja, c) 5% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú s možnosťou použitia mobilných prostriedkov spojenia, a 10% z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

Náhrada za služobnú pohotovosť podľa odsekov 1 a 2 nepatrí za čas, v ktorom došlo počas jej trvania k vykonaniu štátnej služby; takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas.

26. Podľa § 13 ods. 1 až 3 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

27. Súd sa v prvom rade zaoberal námietkou miestnej nepríslušnosti, ktorú v konaní vzniesol žalovaný. K predmetnému súd uvádza, že už súdmi SR bola niekoľkokrát riešená otázka miestnej príslušnosti v sporoch týkajúcich sa nárokov jednotlivca na náhradu škody v súvislosti s porušením úniou garantovaného práva, pričom bolo ustálené, že v týchto konaniach nebude miestne príslušným súdom všeobecný súd žalovaného, ale súd, v obvode ktorého nastala skutočnosť zakladajúca nárok žalobcu. Do pozornosti tu súd dáva právny názor vyjadrený v uznesení Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 14NcC/14/2014 - 100 zo dňa 16.06.2017, podľa ktorého: „Je zjavné, že ku konaniu, ktorým malo dôjsť k porušeniu práva tohto konkrétneho žalobcu, došlo v Košiciach. Konkrétna skutočnosť, na ktorej žalobca zakladá svoj nárok, nastala v mieste výkonu služobnej činnosti žalobcu - v Košiciach.“ Nakoľko žalobca ako príslušník Hasičského a záchranného zboru vykonáva služobnú činnosť v Košiciach, bude na konanie miestne príslušný Okresný súd Košice II (pozn. súdu: sídlo Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Košiciach ako aj Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Košiciach je na Požiarnickej ulici č.4, Košice).

28. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za nesporne preukázané, že žalobca ako príslušník Hasičského a záchranného zboru odpracoval v rozhodnom období, t.j. od 6/2017 do 5/2020 a tiež v období od 1/2021 do 2/2022 čas, ktorý prekračuje 48 hodín týždenne. Žalovaný túto okolnosť v konaní nespochybnil a súd ju vyhodnotil ako nespornú. V konaní sa žalovaný bránil námietkou, v zmysle ktorej sa Smernica nevzťahuje na príslušníkov Hasičského a záchranného zboru v prípade služobného času a otázky odmeňovania, ako aj námietkou, v zmysle ktorej mal za to, že článok 2 ods. 1 a článok 6 Smernice boli riadne prebraté a transponované do zákona č. 315/2001 Z.z. (ZoHZZ).

Súd sa v prvom rade zaoberal otázkou pôsobnosti Smernice čo sa týka príslušníkov Hasičského a záchranného zboru. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na výklad rozsudkov SDEÚ, tak ako na ňu správne poukázal aj žalobca, kde v bode 27 rozsudku C - 518/15 R. Matzaka z 21.02.2018 bolo uvedené: „... Súdny dvor rozhodol, že smernica 2003/88 sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, že sú zamerané na boj proti požiarom alebo poskytnutie pomoci iným spôsobom, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním zvereným príslušnej službe, a to aj vtedy, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojím charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov, ktorí ich vykonávajú, určitým rizikám, pokiaľ ide o ich bezpečnosť a/alebo zdravie.“ Žalovaný svoju obranu založil na tvrdení, že Smernica poukazuje vo svojom článku 1 odd. 3 na Smernicu Rady č. 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci, ktorá podľa článku 2 ods. 2 uvádza negatívne vymedzenie pôsobnosti na tzv. určité osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napríklad ozbrojené sily, polícia alebo určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany, medzi ktoré žalovaný zaradil aj činnosť vykonávanú príslušníkmi Hasičského a záchranného zboru. V tejto súvislosti súd poukazuje na pomerne ustálenú súdnu prax pri posúdení tejto otázky v obdobných veciach, ako napríklad v rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 9Co/148/2021 - 177 zo dňa 23.03.2022, kde bolo konštatované, že: „Článok 1 ods. 3 smernice definuje svoj rozsah pôsobnosti na všetky odvetvia činnosti, verejné i súkromné, pričom výslovne odkazuje na článok 2 Smernice 89/391/EHS. Smernica 89/391/EHS sa v zmysle článku 2 ods. 1 uplatňuje na „všetky odvetvia činnosti a to verejné aj súkromné“, ku ktorým okrem iného patria všeobecné uvedené činnosti služieb (priemysel, poľnohospodárstvo, obchod, administratíva, služby, vzdelávanie, kultúra, voľný čas atď.). Ako vyplýva z odseku 2 prvého pododseku tohto článku neuplatňuje sa uvedená smernica tam, kde sú s ňou nevyhnutné v rozpore charakteristicky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, napr. v oblasti civilnej ochrany. Na činnosť vykonávanú žalobcom v rámci služobného pomeru sa táto výnimka nevzťahuje. Cieľom smernice je zlepšiť bezpečnosť a ochranu zdravia pracovníkov pri práci. Výnimky z pôsobnosti uvedené v článku 2 ods. 2 v prvom pododseku je potrebné vykladať zužujúco. Okrem iného článok 2 ods. 2 prvý pododsek Smernice 89/391/EHS nevylučuje z pôsobnosti smernice služby civilnej ochrany ako také, ale len „určité osobitné činnosti“ týchto služieb, a charakteristicky vlastné pre určité osobitné činnosti odporujú použitiu ustanovení tejto smernice. Uvedená výnimka bola prijatá len na účel zabezpečiť riadne fungovanie služieb nevyhnutných na ochranu verejnej bezpečnosti, zdravia a poriadku. Ak nastane osobitne vážna situácia alebo situácia osobitného rozsahu - napr. katastrofa, pre ktorú je typické, že nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy. Niet preto pochybností, že služobná činnosť žalobcu patrí do pôsobnosti Smernice 2003/88/ES.“ Uplatnenie Smernice aj na hasičov bolo niekoľkokrát konštatované aj v niekoľkých ďalších rozhodnutiach SDEÚ, kde o.i. bolo rozhodnuté, že článok 6 písm. b) Smernice bude mať priamy účinok, nakoľko jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu domáhať v konaní pred vnútroštátnymi súdmi (napríklad rozsudok C - 429/09 G. Fuß z 25.11.2010,

konkrétne bod 63.). Tu súd poukazuje aj na fakt, že v konaní pred vnútroštátnym súdom bude takto na strane žalovaného vystupovať štát zodpovedný za dodržanie, rešpektovanie a zabezpečovanie dodržiavania a rešpektovania práva Európskej únie. Transpozícia Smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky je výsledkom legislatívneho procesu, ktorej výsledkom bolo aj v súčasnosti platné znenie zákona č. 315/2001 Z.z., pričom v zmysle judikatúry SDEÚ nesie zodpovednosť za nevykonanú, prípadne nesprávne vykonanú implementáciu priamo členský štát (obdobne rozsudok C - 429/09 G. Fuß z 25.11.2010, konkrétne bod 63.). Takto bude aj námietka žalovaného týkajúca sa nedostatku pasívnej vecnej legitímácie zjavne irelevantná.

29. Pri posúdení otázky, či na strane žalobcu došlo k porušeniu práva Európskej únie štátom, a to v dôsledku nesprávnej implementácie Smernice, súd poukazuje na argumentáciu žalobcu, v zmysle ktorej ZoHZZ nepovažuje za súčasť týždenného pracovného času služobnú pohotovosť hasičov, a v dôsledku toho dochádza k pravidelnému prekračovaniu takto vymedzeného maximálneho týždenného pracovného času. Po bližšej analýze ustanovení § 85 a 92 ZoHZZ je možné zistiť, že argumentácia žalobcu je správna, nakoľko podľa § 85 ods. 1 ZoHZZ platí, že služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. V zmysle § 92 ods. 1 ZoHZZ služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času. Z predmetných zákonných vymedzení jednoznačne vyplýva, že služobná pohotovosť príslušníka Hasičského a záchranného zboru „len“ bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby a začína až po skončení výkonu štátnej služby v služobnom čase. Takto má súd za to, že služobná pohotovosť nie je výkonom štátnej služby a odráža len stav pripravenosti hasiča na prípadné vykonanie štátnej služby, ak k nej bude zamestnávateľom povolaný. Na vyššie uvedené ustanovenia potom nadväzuje § 122 ods. 3 ZoHZZ, kde sa konkretizuje, že náhrada za služobnú pohotovosť podľa odsekov 1 a 2 nepatrí za čas, v ktorom došlo počas jej trvania k vykonaniu štátnej služby; takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas. Existujúca právna kvalifikácia služobnej pohotovosti sa premieta aj do spôsobu jej finančného odmeňovania, ktorá nemá povahu služobného platu. Ustanovenie § 103 ZoHZZ výslovne uvádza, že zatiaľ čo služobný plat tvoria zložky služobného príjmu uvedené v jeho odseku 1 (vrátane tarifného platu a jeho príplatkov), za výkon služobnej pohotovosti patrí hasičovi peňažná náhrada v štátnej službe (ods. 5 § 103 v spojení s § 122 ods. 1 ZoHZZ).

30. Na základe vyššie uvedených skutočností je nepochybné, že Smernica 2003/88 ES nebola správne transponovaná. Žalobca ako príslušník Hasičského záchranného zboru Slovenskej republiky má Smernicou garantované právo na maximálny 48 hodinový pracovný čas v zmysle článku 6 písm. b) Smernice. Žalobca ako hasič nepochybné odpracoval v rokoch 2017 až 2022 (t.j. okrem obdobia od 6/2020 do 12/2020, z ktorých žalobca nepredložil výpis z dochádzky) priemerný týždenný pracovný čas presahujúci týždenný pracovný čas stanovený Smernicou, na základe čoho súd uzavrel, že sa môže dovoliavať práva Európskej únie na vyvodenie zodpovednosti orgánov dotknutého členského štátu s cieľom získať náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia tohto ustanovenia proti Slovenskej republike. Súd dodáva, že nesprávne prebratie Smernice do ZoHZZ a jeho dodržiavanie Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, resp. Hasičským a záchranným zborom Slovenskej republiky, ktoré však nerešpektuje Smernicu v článku 6 písm. b), ktorá je pre tento vzťah priamo aplikateľná, v zmysle rozsudku C - 429/09 G. Fuß nezabavuje Slovenskú republiku zodpovednosti za jej nedodržiavanie v prípade hasičov zamestnaných vo verejnoprávnom sektore, a nie je preto relevantné žalovaným zdôrazňované rozlíšenie medzi zodpovednosťou Slovenskej republiky za nesprávnu transpozíciu a zodpovednosťou zamestnávateľa žalobcu za nesprávnu aplikáciu pri úprave pracovného času v služobnom pomere žalobcu.

31. V tomto konaní si žalobca uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, pričom podmienky uplatnenia nároku sú dané v zmysle ustálenej judikatúry SDEÚ (napríklad rozsudok C - 118/08 Transportes Urbanos y Servicios Generales SAL z 26.01.2010) a sú dané splnením troch podmienok, ako na to poukázal žalobca: 1. cieľom porušenej právnej normy EÚ bolo priznať jednotlivcovi práva, 2. porušenie je dostatočne závažné, a napokon 3. medzi takýmto porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom existuje priama príčinná súvislosť. Ako to bolo konštatované aj v početných obdobných veciach, článok 6 písm. b) Smernice predstavuje právnu normu Európskej únie, ktorá jednotlivcom priznáva práva, pričom súd opätovne poukazuje na právne závery vo veci C - 429/09 G. Fuß, kde bolo zdôraznené, že priamy účinok čl. 6 písm. b) Smernice, keď podľa neho priznáva

jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Prvá podmienka týkajúca sa existencie práva na náhradu škody vo veci samej je preto splnená.

Porušenie práva Únie je dostatočne závažné, pokiaľ je v zjavnom rozpore s judikatúrou SDEÚ v danej oblasti. Tu bolo nesporne určené, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas“ v zmysle Smernice. Otázka súvisiaca s pojmom „pracovný čas“ v zmysle Smernice neponecháva priestor na akékoľvek „rozumné pochybnosti“. Keďže žalobca v dotknutom období odpracoval nad stanovený limit v zmysle čl. 6 písm. b) Smernice, ide o zjavné porušenie judikatúry Súdneho dvora, musí sa preto považovať za dostatočne závažné porušenie práva EÚ. Preto bude v predmetnej veci samej splnená aj druhá podmienka, ktorá je nevyhnutná na uznanie existencie nároku na náhradu škody.

Čo sa týka poslednej tretej podmienky, súd má za to, že tu existuje priama príčinná súvislosť medzi porušením ustanovenia článku 6 písm. b) Smernice a škodou, ktorá mala žalobcovi vzniknúť tak, že nebol dodržaný maximálny týždenný pracovný čas, čo muselo mať nevyhnutne za následok stratu času na odpočinku, na ktorý by v opačnom prípade mal mať žalobca nárok. V súvislosti s argumentáciou žalovaného o tom, že žalobca mal pred podaním žaloby na súd upozorniť nariadeného na vyššie uvedené skutočnosti, resp. že mal prejavovať primeranú snahu s cieľom odvrátiť škodu alebo obmedziť jej rozsah, súd poukazuje na to, že ani v zmysle Smernice, ani v zmysle judikatúry SDEÚ, sa takáto aktivita zo strany žalobcu nepožaduje, resp. nie je podmienkou uplatnenia nároku na nemajetkovú ujmu, a súd tieto nepovažoval za relevantné pri posúdení nároku žalobcu.

32. Žalobca si v konaní uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy poukazujúc na najbližšiu právnu úpravu v slovenskom právnom poriadku, aj vzhľadom na absentujúcu úpravu v Smernici, či inom právnom predpise, a to na ustanovenie § 11 a nasl. OZ. Na základe vyššie uvedenej argumentácie je zrejmé, že na strane žalobcu vznikla ujma v nemajetkovej sfére tým, že v dôsledku vnútroštátnej úpravy žalobca musel reálne odpracovať viac, ako by bol povinný, ak by bola Smernica implementovaná správne. Súd poukazuje na to, že v tejto súvislosti už bolo súdmi SR ustálené, že v zmysle slovenského právneho poriadku náhradu ujmy v nemajetkovej sfére možno zabezpečiť len cez inštitút ochrany osobnosti v zmysle § 11 a nasl. OZ a nie cez inštitút náhrady škody, čo bude platiť aj pre prípady porušenia práva jednotlivca garantovaného právom EÚ. Tu súd poukazuje na právny názor vyjadrený v rozsudku C - 429/09 G. Fuß bod. 62: „...štát musí, s výhradou nároku na náhradu škody, ktorá má základ priamo v práve Únie, napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu, pričom podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnych právnych úpravách nemôžu byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity).“ Súd má za to, že aj vzhľadom na tieto skutočnosti, kritéria pre stanovenie výšky náhrady musia byť analogické s úpravou ochrany osobnosti v OZ, pričom je treba zdôrazniť, že pod náhradu škody slovenský právny poriadok náhradu nemajetkovej ujmy nesubsumuje.

33. Úprava ochrany osobnosti v OZ nevyžaduje pre úspešnosť uplatnenia práva zavinenie toho, kto sa dopustil neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti. Zodpovednosť za zásah do ochrany osobnosti sa preto nemôže nikdy vylúčiť dôkazom ospravedlniteľného omylu, predpokladom zodpovednosti nie je ani vyvolanie následkov neoprávneného zásahu, a bude stačiť, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť chránené práva. V danom prípade súd dospel k záveru, že podmienky pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 2 OZ u žalobcu boli dané. V zmysle predmetného ustanovenia totiž platí, že výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Súd ako neoprávnený zásah do osobnostnej sféry žalobcu zo strany žalovaného posúdil nesprávne prebratie Smernice do ZoHZZ, ktorá skutočnosť bola spôsobilá privodiť následky neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti, a to v dôsledku straty času na odpočinok, na ktorý by žalobca mal nárok, ak bol maximálny týždenný pracovný čas upravený týmto ustanovením dodržaný. Súd pri stanovení výšky náhrady za zásah žalovaného do nemajetkovej sféry žalobcu, a to práva na odpočinok, súkromie a rodinný život prihliadal na závažnosť ujmy, ktorá mu takýmto zásahom vznikla a následky takýmto zásahom vyvolané, resp. následky, ktoré by takýto zásah bol spôsobilý vyvolať, na okolnosti zásahu, ako aj na doterajšiu súdnu prax pri rozhodovaní o náhrady nemajetkovej ujmy.

Súd má za to, že žalobca bol v skúmanom období, t.j. od 6/2017 do 5/2020 a od 1/2021 do 2/2022, ukrátený o čas odpočinku, ktorý by mohol tráviť regeneráciou svojich psychických a fyzických síl, ako

aj budovaniu vzťahov v rámci rodiny prípadne širších vzťahov, keď tento čas musel tráviť výkonom pracovnej pohotovosti nad rámec stanovený Smernicou. Žalovaný síce vzniesol námietku premlčania, no žalobca súdu predložil výpisy z dochádzky aj za obdobie pred podaním žaloby na súd dňa 04.03.2022, a to za obdobie od 1/2021 do 2/2022. V tejto súvislosti súd preskúmal nárok žalobcu aj vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalovaným, pričom zistil, že vzhľadom na všeobecnú 3 - ročnú premlčaciu lehotu súd nárok na náhradu nemajetkovej ujmy mohol priznať len za obdobie od 2/2019 - 5/2020, resp. 1/2021 až 2/2022. Súdu bolo napriek tejto skutočnosti zrejmé, že tento stav trval dlhodobo, pričom bolo treba zohľadniť aj skutočnosť, že žalobca v konaní nepreukázal a v tomto smere ani nenavrhol žiadne dokazovanie, ktoré by preukázalo reálny dopad tohto zásahu na jeho medziľudské vzťahy, rodinné vzťahy, prípadne na zhoršený zdravotný stav. Žalobca si v konaní uplatnil nárok na náhradu v sume 5.000,- Eur, pričom súd pri určení výšky priznaného nároku prihliadal na spôsobilosť zásahu narušiť jeho zákonom chránené práva (možnosť dopadu na rodinné a medziľudské vzťahy, prípadne možnosť napr. pracovného úrazu v dôsledku nedostatku odpočinku), ako aj doterajšiu súdnu prax v obdobných veciach. Súd takto považoval za primeranú výšku nemajetkovej ujmy za posudzované obdobie sumu 2.500,- Eur berúc do úvahy súdmi priznanú výšku nemajetkovej ujmy v zásadnejších a závažnejších prípadoch zásahu do práva na ochranu osobnosti spočívajúcich v porušení práva na súkromný a rodinný život, poškodenie zdravia, strata dobrého mena a povesti v spoločnosti, ako aj vzhľadom na žalovaným vznesenú námietku premlčania, nakoľko súdu boli predložené vpisy z dochádzky za pomerne dlhé obdobie, no okrem obdobia od 6/2020 do 12/2020. V prevyšujúcej časti súd preto žalobu ako nedôvodnú zamietol tak, ako je to uvedené v II. výroku tohto rozsudku.

34. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP, a teda úspešnému žalobcovi súd priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Tu je treba zdôrazniť, že v konaní si žalobca uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorej výška závisela od úvahy súdu, pričom žalobcu nie je možné zaťažiť procesnou zodpovednosťou za nepredvídanie výsledku, ktorý závisel vyslovene od úvahy súdu. Súd má za to, že takéto rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania plne korešponduje s ustálenou rozhodovacou praxou súdov SR v obdobných veciach (pozn. súdu: obdobne v rozsudku Okresného súdu Košice II sp.zn. 41Cpr/10/2018 - 157 zo dňa 12.12.2018, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2CoPr/3/2019 zo dňa 05.03.2020). Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia odvolanie na Okresný súd Košice II (§ 362 ods. 1 CSP).

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v ods. 1, ak táto vada má vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.